

Altyapı Sporcularının Spor Farkındalıkları ve Spora Yönelik Tutumlarının Velilerinin Bazı Demografik Özellikleri Açısından İncelenmesi

Doğukan Batur Alp GÜLŞEN¹ Yunus Emre YARAYAN²

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi.

²Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu.

To cite this article/Atf için:

Gülşen D. B. A., ve Yarayan, Y. E. (2023). Altyapı sporcularının spor farkındalıkları ve spora yönelik tutumlarının velilerinin bazı demografik özellikleri açısından incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 42-51.

Özet

Bu araştırmanın amacı altyapı sporcularının spora yönelik tutum ve farkındalıklarının velilerinin bazı demografik özellikleri açısından incelenmesidir. Araştırmada kullanılan veriler, kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi temelinde gönüllülük esasıyla çalışma grubunu oluşturan 276 erkek altyapı sporcusundan elde edilmiştir. Yaş ortalaması 15.37 olan sporcuların tamamı 2023 yılı itibarıyla altyapı seviyesinde aktif futbol oynamaktadır. Tarama modelinde yürütülmüş betimsel bu araştırmada kullanılan veriler Şentürk (2011) tarafından geliştirilen yapılan "Spora Yönelik Tutum Ölçeği" ile Uyar ve Sunay (2020) tarafından geliştirilen "Spor Farkındalığı Ölçeği" aracılığıyla elde edilmiştir. Sporcuların velilerinin demografik özelliklerini belirlemek adına ise araştırmacılar tarafından oluşturulan bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre velisi annesi olan sporcuların spora yönelik tutum, spora ilgi duyma, aktif spor yapma ile sosyal ve bireysel fayda boyutlarında velisi baba olan sporculara kıyasla daha yüksek; gelir düzeyini yetersiz olarak değerlendiren velilerin sporcularının ise spora yönelik tutum, spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, spor farkındalığı ile spor bilgisi ve bilgiyi ayırt etme boyutlarında gelir düzeyinin yeterli olarak değerlendiren velilerin sporcularına kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca velilerinin eğitim düzeyi açısından sporcuların spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıklarının farklılaştığı belirlenmiştir. Spora yönelik tutum ile spor farkındalığı arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde ilişki olduğu da saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Spor Farkındalığı, Spora Yönelik Tutum, Sporcu

Investigation of Sports Awareness and Attitudes Towards Sports of Youth Athletes in Terms of Some Demographic Characteristics of Their Parents

Abstract

The aim of this study is to examine the attitudes and awareness of youth athletes towards sports in terms of some demographic characteristics of their parents. The data used in the study were obtained from 276 male youth athletes who constituted the study group on a voluntary basis based on the convenience sampling method. All of the athletes, whose average age is 15.37, have been playing active football at the youth level as of 2023. The data used in this descriptive research conducted in the survey model were obtained through the "Attitude Towards Sports Scale" developed by Şentürk (2011) and the "Sports Awareness Scale" developed by Uyar and Sunay (2020). In order to determine the demographic characteristics of the parents of the athletes, the information form created by the researchers was used. According to the results obtained, it was determined that the athletes whose parents were mothers had higher scores in the dimensions of attitude towards sports, interest in sports, active sports, active sports, and social and individual benefits compared to the athletes whose parents were fathers; and the athletes of the parents who evaluated their income level as insufficient had higher scores in the dimensions of attitude towards sports, interest in sports, living with sports, active sports, sports awareness, and sports knowledge and information discrimination compared to the athletes of the parents who evaluated their income level as sufficient. In addition, it was determined that athletes' attitudes towards sports and sports awareness differed in terms of their parents' level of education. It was also determined that there was a high positive relationship between attitude towards sports and sports awareness.

Keywords: Athletes, Sports Awareness, Sport

GİRİŞ

Spor hakkında, “bireyi toplumsal, duygusal, fiziksel ve zihinsel olarak bir bütün halinde geliştiren, amaçlı, planlı ve kuralları olan, rekabete dayalı etkinlikler bütünü” olarak genel bir tanımlama yapılmaktadır (Yetim ve Kalfa, 2019). Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere spor, bireyselliğin ötesine geçerek toplumsal düzeyde sosyal ve kültürel altyapı gözetilmeksizin tüm insanları kapsayıcı özelliği bakımından evrensel niteliktedir (Yıldız, Arı ve Yılmaz, 2017). Bu durum bireylerin etkileşimde bulunmasına yönelik önemli bir noktada bulunan spor kavramının (Şahan, 2008) araştırmacılar tarafından derinlemesine incelenmesi için bir gerekçe oluşturmaktadır. Bu incelemelerin giriş basamaklarından birisini şüphesiz bireyin davranışlarının yönünü ve şiddetini şekillendiren duyuşsal etmen olan tutumlar oluşturmaktadır (Doydu, Çelen ve Çoknaz, 2013).

Tutum, bir uyarana karşısında bireyin olumlu veya olumsuz değerlendirmesidir ve kültür, toplum gibi kavramlarla ilişkilidir (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006). Bu nedenle olası ilişkilerinin incelenmesi önemlidir. Çünkü tutum kavramı birçok davranışı ve davranış değişikliklerini açıklamamıza yardımcı olur (Kurtipek, Güngör, Yenel ve Yılmaz, 2021). Spora yönelik tutum ise yalın bir tanımlama ile bireyin spora karşı sahip olduğu olumlu ya da olumsuz değerlendirmesi olarak ifade edilebilir. Bireylerin spora yönelik sahip oldukları tutumları onların spora karşı duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkilerini belirler. Tutumları doğrultusunda bireyler spora karşı olumlu veya olumsuz duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkilerini yansıtır. Bu tepkiler bireylerin spor yapmaya istekli olma/olmama, spor faaliyetlerine katılma/katılmama niyeti ve sporu olumlu/olumsuz bir deneyim olarak görme gibi faktörleri içerir.

Tutumlar ve deneyimler söz konusu olunca Siegel (2009) tarafından “anlı deneyimlerin kabullenmeyle ayırmsanması” olarak tanımlanan farkındalık kavramı dikkat çekmektedir. Farkındalık kavramı “ana odaklanma, kabullenme, yargısızlık ve gözlem” ana temaları etrafında şekillenmektedir (Uyar ve Sunay, 2020) ve tutum ile ilişkilidir (Kağıtçıbaşı, 1998). Spor farkındalığı ise bireyin kendi fiziksel aktivitelerine ve hareketliliğine yönelik farkındalığını ifade eder. Bu farkındalık, bireylerin vücutlarının nasıl tepki verdiğini, fiziksel sınırlamalarını, hareket kalitesini ve genel sağlık durumunu anlama kapasitelerini içerir. Spor farkındalığı, bireylerin kendi fiziksel aktivitelerini daha bilinçli ve dikkatli bir şekilde yapmalarını teşvik edebilir.

Günümüzde spora yönelik tutum ve spor farkındalığı seviyeleri geçmişe kıyasla daha yüksek olsa da hala olması gereken düzeyde değildir. Sporun bireye ve dolayısıyla topluma sağlayabileceği katkılar dikkate alındığında bu koşulların geliştirilmesinin bir ihtiyaç olduğu kabul edilmelidir. Bu bağlamda geleceğin yetişkinleri olan bugünün çocuklarının spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıklarının, yetiştirilmelerinde en etkili kurum olan ailelerinin hangi koşullarından etkilendiğine yönelik elde edilecek bulguların hem mevcut duruma dair bir tespit yapılabilmesi hem de gelecek planlamalarına bilgi oluşturabilmesi adına faydalı olacağı düşünülmektedir. Elde edilecek sonuçların aynı zamanda yetersiz olduğu değerlendirilen mevcut alanyazına da katkı sağlaması beklenmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama modeli, geçmişte ve halen varolan durumu, mevcut olayları, grupları, objeyi ve özellikleri olduğu gibi betimlemeyi-resmetmeyi-açıklamayı amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır.” (Karasar, 2007).

Çalışma Grubu

Araştırmada kullanılan veriler, kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi temelinde gönüllülük esasıyla çalışma grubunu oluşturan tamamı 2023 yılı itibariyle altyapı seviyesinde aktif futbol oynayan 276 erkek sporcudan elde edilmiştir. Yaş ortalaması 15.37 olan sporcuların 49’u (%17.9) 14, 104’ü (%37.7) 15, 94’ü (%34.1) ve 29’u (%10.5) 17 yaşındadır. 276 sporcudan 114’ünün (%41.3) annesi spor faaliyetleriyle ilgilenirken, 162’sinin (%58.7) ise babası sporcunun spor faaliyetleriyle ilgilenmektedir. Çalışma grubunu oluşturan sporcuların 86’sı (%31.2) tek çocuk iken, 94’ünün (%34.1) 1 kardeşi, 72’sinin (%26.1) iki, 24’ünün (%8.7) ise 3 kardeşi vardır. Velilerden 77’si (%27.9) gelir düzeyini yetersiz olarak tanımlarken, 199’u (%72.1) yeterli olarak tanımlamaktadır. Ayrıca velilerin 33’ü (%12.0) ortaokul, 38’i (%13.8) lise ve 205’i lisans ve üstü (%74.3) eğitim düzeyine sahipken; 196 (%71.0) veli ev ile antrenman tesisinin arasındaki mesafeyi yakın olarak tanımlarken 80’i (%29.0) bu mesafeyi uzak olarak tanımlamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veriler Şentürk (2011) tarafından geliştirilen yapılan “Spora Yönelik Tutum Ölçeği” ile Uyar ve Sunay (2020) tarafından geliştirilen “Spor Farkındalığı Ölçeği” aracılığıyla elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Sporcuların velilerinin demografik özelliklerini belirlemek adına araştırmacılar tarafından oluşturulan ve sporcunun velisinin cinsiyeti, eğitim düzeyi, ebeveynlerinin gelir düzeyi değerlendirmesi, ebeveynlerinin mesleği, evlerinin antrenman tesisine yakınlık değerlendirmesi ve kardeş sayısına dair yanıtlar alabilmek için oluşturulan bilgi formu kullanılmıştır.

Spora Yönelik Tutum Ölçeği

Spora Yönelik Tutum Ölçeği, Şentürk (2011) tarafından geliştirilmiştir. Spora ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapma olarak isimlendirilen üç alt boyutlu ölçek toplamda yirmi beş sorudan oluşmaktadır. Beşli likert ile değerlendirmeye sahip olan ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek spora yönelik tutumu ifade etmektedir.

Spor Farkındalığı Ölçeği

Spor Farkındalığı Ölçeği, Uyar ve Sunay (2020) tarafından geliştirilmiştir. Spor bilgisi ve bilgiyi ayır etme ile sosyal ve bireysel fayda olarak isimlendirilen iki alt boyutlu ölçek toplamda otuz sorudan oluşmaktadır. Beşli likert ile değerlendirmeye sahip olan ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek spor farkındalığını ifade etmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında yapılacak analizlerde ilk olarak araştırmada kullanılan yanıtların iç tutarlılıklarını değerlendirmek amacıyla Cronbach Alpha katsayıları ($Cr\alpha$) belirlenmiştir. Sonrasında yapılacak istatistiksel analizlerin seçilmesi amacıyla araştırmada kullanılan yanıtların dağılımlarını değerlendirilebilmesi için grafikler, çarpıklık (çarp) ile basıklık (bas) değerleri incelenmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda yanıtların istatistiksel analizlerde kullanılabilecek düzeyde tutarlı olduğu, yapılacak istatistiksel analizlerde de parametrik testlerin kullanılabileceği belirlenmiştir. Bu doğrultuda istatistiksel analizler “ $p < .05$ ” anlamlılık düzeyine tabi olarak SPSS 26 paket programı aracılığıyla yapılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmada kullanılan yanıtlara ilişkin bazı tanımlayıcı bilgiler

Boyut	\bar{X}	SS	Çarp	Bas	$Cr\alpha$
Spora Yönelik Tutum (SYT)	3.8971	.55369	.096	-.648	,922
SYT - Spora İlgi Duyma	3.9891	.55966	-.022	-.705	,858
SYT - Sporla Yaşama	3.8147	.63804	.021	-.482	,795
SYT - Aktif Spor Yapma	3.8092	.62621	-.125	-.224	,696
Spor Farkındalığı (SF)	3.9611	.62761	-.330	-.377	,951
SF - Spor Bilgisi ve Bilgiyi Ayırt Etme	3.6391	.72921	-.489	.072	,955
SF - Sosyal ve Bireysel Fayda	4.2413	.58237	-.704	.454	,885

Tablo 2. Veli değişkeni açısından bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Değişkenler	Veli	N	\bar{X}	SS	t	p
Spora Yönelik Tutum (SYT)	Anne	114	4.0239	.58509	3.173	.001
	Baba	162	3.8079	.51380		
SYT - Spora İlgi Duyma	Anne	114	4.1469	.56740	4.037	.000
	Baba	162	3.8781	.52820		
SYT - Sporla Yaşama	Anne	114	3.9173	.67567	2.258	.025
	Baba	162	3.7425	.60186		
SYT - Aktif Spor Yapma	Anne	114	3.9020	.65281	2.079	.039
	Baba	162	3.7438	.60025		
Spor Farkındalığı (SF)	Anne	114	4.0190	.63987	1.287	.199
	Baba	162	3.9204	.61757		
SF - Spor Bilgisi ve Bilgiyi Ayırt Etme	Anne	114	3.6637	.75130	.471	.638
	Baba	162	3.6217	.71509		
SF - Sosyal ve Bireysel Fayda	Anne	114	4.3632	.59396	2.957	.003
	Baba	162	4.1556	.56017		

Tablo 2’de veli değişkeni dikkate alınarak yapılan t-testi sonuçları verilmiştir. Test sonuçları incelendiğinde velisi annesi olan sporcuların spora yönelik tutum, spora ilgi duyma, aktif spor yapma ile sosyal ve bireysel fayda boyutlarında velisi baba olan sporculara kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 3. Gelir düzeyi değişkeni açısından bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Değişkenler	Gelir	N	\bar{X}	SS	t	p
Spora Yönelik Tutum (SYT)	Yetersiz	77	4.1735	.62887	4.828	.000
	Yeterli	199	3.7902	.48248		
SYT - Spora İlgi Duyma	Yetersiz	77	4.2597	.63103	4.695	.000
	Yeterli	199	3.8844	.49262		
SYT - Sporla Yaşama	Yetersiz	77	4.0872	.66449	4.570	.000
	Yeterli	199	3.7093	.59656		
SYT - Aktif Spor Yapma	Yetersiz	77	4.1017	.70096	5.037	.000
	Yeterli	199	3.6960	.55667		
Spor Farkındalığı (SF)	Yetersiz	77	4.1134	.64369	2.532	.012
	Yeterli	199	3.9022	.61281		
SF - Spor Bilgisi ve Bilgiyi Ayırt Etme	Yetersiz	77	3.8058	.78603	2.260	.026
	Yeterli	199	3.5745	.69741		
SF - Sosyal ve Bireysel Fayda	Yetersiz	77	4.3481	.49327	1.903	.058
	Yeterli	199	4.2000	.60952		

Tablo 3'te velilerin gelir düzeyi dikkate alınarak yapılan t-testi sonuçları verilmiştir. Test sonuçları incelendiğinde gelir düzeyini yetersiz olarak değerlendiren velilerin sporcularının spora yönelik tutum, spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, spor farkındalığı ile spor bilgisi ve bilgiyi ayırt etme boyutlarında gelir düzeyinin yeterli olarak değerlendiren velilerin sporcularına kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri belirlenmiştir.

Tablo 4. Ev ile tesis mesafesi açısından bağımsız gruplar t-testi sonuçları

Değişkenler	Mesafe	N	\bar{X}	SS	t	p
Spora Yönelik Tutum (SYT)	Yakın	196	3.9224	.56522	1.191	.235
	Uzak	80	3.8350	.52260		
SYT - Spora İlgi Duyma	Yakın	196	4.0017	.56852	.583	.560
	Uzak	80	3.9583	.53957		
SYT - Sporla Yaşama	Yakın	196	3.8528	.65200	1.556	.121
	Uzak	80	3.7214	.59616		
SYT - Aktif Spor Yapma	Yakın	196	3.8452	.62986	1.501	.135
	Uzak	80	3.7208	.61210		
Spor Farkındalığı (SF)	Yakın	196	3.9762	.60879	.624	.533
	Uzak	80	3.9242	.67409		
SF - Spor Bilgisi ve Bilgiyi Ayırt Etme	Yakın	196	3.6652	.71908	.932	.352
	Uzak	80	3.5750	.75421		
SF - Sosyal ve Bireysel Fayda	Yakın	196	4.2316	.56015	-.431	.667
	Uzak	80	4.2650	.63666		

Tablo 4'te velilerin ev ile antrenman yapılan tesis mesafesinin değerlendirmesi dikkate alınarak t-testi sonuçları verilmiştir. Test sonuçları incelendiğinde velilerinin mesafe değerlendirmesi açısından sporcuların spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıklarının farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Eğitim düzeyi değişkeni açısından tek yönlü varyans analizi sonuçları

Değişkenler	Eğitim	N	\bar{X}	SS	f	p	İkili K.
Spora Yönelik Tutum (SYT)	Ortaokul ¹	33	3.4667	.53597	16.431	.000	1<3 2<3
	Lise ²	38	3.7389	.56589			
	Lisans ³	205	3.9957	.51548			
SYT - Spora İlgi Duyma	Ortaokul ¹	33	3.5227	.61353	16.596	.000	1<2 1<3
	Lise ²	38	3.8904	.46584			
	Lisans ³	205	4.0825	.52730			
SYT - Sporla Yaşama	Ortaokul ¹	33	3.3680	.52005	16.158	.000	1<3 2<3
	Lise ²	38	3.5639	.74929			
	Lisans ³	205	3.9331	.58859			
SYT - Aktif Spor Yapma	Ortaokul ¹	33	3.4697	.64611	8.613	.000	1<3 2<3
	Lise ²	38	3.6404	.68721			
	Lisans ³	205	3.8951	.58831			
Spor Farkındalığı (SF)	Ortaokul ¹	33	3.5020	.68708	17.189	.000	1<3 2<3
	Lise ²	38	3.7175	.59622			
	Lisans ³	205	4.0802	.57713			
SF - Spor Bilgisi ve Bilgiyi Ayırt Etme	Ortaokul ¹	33	3.1198	.76470	20.614	.000	1<3 2<3
	Lise ²	38	3.2607	.73361			
	Lisans ³	205	3.7928	.65835			
SF - Sosyal ve Bireysel Fayda	Ortaokul ¹	33	3.9545	.77342	4.709	.010	1<2 1<3
	Lise ²	38	4.3053	.54074			
	Lisans ³	205	4.2756	.54322			

Tablo 5'te velilerin eğitim düzeyleri açısından karşılaştırılmasına yönelik yapılan t-testi sonuçları verilmiştir. Test sonuçları incelendiğinde tüm boyutlarda velilerinin eğitim düzeyi açısından sporcuların spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıklarının farklılaştığı belirlenmiştir. İlgili boyutlarda sonuçlar değerlendirildiğinde eğitim düzeyi yükseldikçe elde edilen puanların yükseldiği ifade edilebilir.

Tablo 6. Spora yönelik tutum ve spor farkındalığı arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon katsayısı değerleri

Değişken	Pearson	Spor Farkındalığı
Spora Yönelik Tutum	r	.784**
	p	.000
	n	276

Tablo 6'da spora yönelik tutum ile spor farkındalığı arasındaki Pearson Korelasyon Katsayı değerleri verilmiştir. Değerler incelendiğinde spora yönelik tutum ile spor farkındalığı arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde ($r=.784$; $p<.01$) bir ilişki olduğu saptanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Altyapı seviyesinde aktif futbol oynayan 276 erkek sporcudan oluşan çalışma grubu ile sporcularının spor farkındalıkları ve spora yönelik tutumlarının incelendiği bu çalışmada ilk olarak veli değişkeni dikkate alınarak ilgili özelliklerin farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve çalışma grubu sınırlılığında velisi annesi olan sporcuların spora yönelik tutum, spora ilgi duyma, aktif spor yapma ile sosyal ve bireysel fayda boyutlarında velisi baba olan sporculara kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri belirlenmiştir.

Spor Bilimleri Fakülteleri tarafından her yıl yapılan öğrenci alımlarında öğrenci adayları içerisindeki en yetenekli öğrencilerin belirlenmesi amaçlanmaktadır (Parlakkılıç, 2017; Eroğlu vd., 2011). Bu nedenle sınav sistemleri ve uygulamalarını geliştirmek amacıyla sürekli değerlendirmelere ihtiyaç vardır. Bu kapsamda öğrenci adaylarının da durumlarına yönelik araştırmalar yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu bakış açısıyla Spor Bilimleri Fakültesi öğrenci adaylarının spor yaralanması kaygısı ile sportif sorunlarla başa çıkma becerileri cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde kadın adayların acı çekme kaygısı puanlarının, erkek adaylara kıyasla anlamlı biçimde daha yüksek, hayal kırıklığına uğratma kaygısının ise daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Öte yandan araştırma kapsamında velilerin gelir düzeyi dikkate alınarak yapılan testler sonucunda gelir düzeyini yetersiz olarak değerlendiren velilerin sporcularının spora yönelik tutum, spora ilgi duyma, sporla yaşama, aktif spor yapma, spor farkındalığı ile spor bilgisi ve bilgiyi ayırt etme boyutlarında gelir düzeyinin yeterli olarak değerlendiren velilerin sporcularına kıyasla daha yüksek puanlar elde ettikleri belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında ev ile antrenman yapılan tesis mesafesinin veliler tarafından değerlendirmesi ile sporcuların spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıklarının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Veli tarafından yapılan ev ile antrenman tesisinin mesafesine dair yapılan değerlendirmenin spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıkları üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir.

Elde edilen sonuçlardan bir diğeri ise velilerin eğitim düzeylerine göre sporcuların spora yönelik tutumlarının ve spor farkındalıklarının farklılaştığı belirlenmiştir. İlgili boyutlarda eğitim düzeyi yükseldikçe elde edilen puanların yükseldiği saptanmıştır.

Son olarak altyapı sporcularında spora yönelik tutum ile spor farkındalığı arasındaki pozitif yönlü yüksek düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Spora yönelik tutum ile spor farkındalığı arasındaki ilişki ise sahip olunan spora yönelik olumlu bir tutumun, bireylerin spor farkındalığını artırabileceği şeklinde olabilir. Olumlu bir tutuma sahip bireyler, sporu daha çekici ve tatmin edici bir deneyim olarak görebilirler. Bu da spor faaliyetlerine katılım motivasyonunun artmasıyla birlikte spor faaliyetlerini daha dikkatli bir şekilde takip etmelerine ve bu faaliyetlerin getirdiği sonuçları daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir. Öte yandan spora yönelik sahip olunan olumsuz bir tutumun ise spor farkındalığını engelleyebileceği düşünülebilir. Olumsuz bir tutuma sahip bireyler, sporu zorlayıcı veya gereksiz bir aktivite olarak algılayabilirler ve dolayısıyla fiziksel aktivitelerine yönelik farkındalıkları düşük olabilir.

Tutumun Farkındalığı Etkilemesi: Olumlu bir spor tutumuna sahip olan bireyler, sporu daha çekici ve olumlu bir deneyim olarak algırlar. Bu olumlu tutum, kişinin fiziksel aktivitelere yönelik bir isteği ve niyeti olmasını teşvik edebilir. Bu da bireyin spor farkındalığını artırabilir. Örneğin, kişi sporu zevkli ve faydalı bir aktivite olarak gördüğünde, fiziksel aktivitelere daha fazla odaklanabilir ve bu aktivitelerin getirdiği değişiklikleri daha iyi fark edebilir.

Farkındalığın Tutumu Etkilemesi: Aynı şekilde, artan spor farkındalığı da tutumu etkileyebilir. Kişi, kendi vücudunun tepkilerini daha iyi anladıkça ve fiziksel aktivitelerinin

etkilerini daha açık bir şekilde gördükçe, sporu daha olumlu bir şekilde değerlendirebilir. Kendi sağlığını ve hareket kabiliyetini daha iyi fark eden bir birey, fiziksel aktivitelerin önemini daha fazla kavrayabilir ve bu da olumlu bir spor tutumunu destekleyebilir.

Bu nedenle, tutumun farkındalığı etkilediği gibi, farkındalığın da tutumu etkileyebileceğini söylemek doğru olacaktır. Ancak hangi faktörün baskın olduğu veya hangi yönde etkileşimin daha belirgin olduğu, bireysel özellikler ve deneyimlere bağlı olarak değişebilir. Önemli olan nokta, tutum ve farkındalık arasındaki ilişkinin karşılıklı ve dinamik olduğudur.

KAYNAKLAR

- Atalay, A., Akbulut, A. K., Yücel, A. S., Göral, K., ve Korkmaz, M. (2015). Analysis of the attitudes of student-athletes playing in the universities volleyball 2nd league in turkey towards sports. *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 5(4), 1-6.
- Çoban, Ü., Bayazıt, B., Atalı, L., ve Uca, M. (2020). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının benlik saygısı düzeyine etkisinin incelenmesi (Doğu Marmara Bölgesi Üniversiteleri Örneği). *Electronic Turkish Studies*, 15(1).
- Doydu, İ., Çelen, A., ve Çoknaz, H. (2013). Spor eğitim modelinin öğrencilerin beden eğitimi ve spora karşı tutumuna etkisi. *E-International Journal of Educational Research*, 4(2), 99-110.
- Engström, L. M. (2008). Who is physically active? Cultural capital and sports participation from adolescence to middle age-a 38-year follow-up study. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 13(4), 319-343.
- Ergül, M. A., Tınaz, C., ve Ertaç, M. (2016). Lise öğrencilerinin spora yönelik farkındalık düzeylerine etki eden faktörlerin incelenmesi: tenis branşı örneği. *Spor Bilimleri Dergisi*, 27(2), 69-83.
- Gorry, D. (2016). Heterogenous effects of sports participation on education and labor market outcomes. *Education Economics*, 24(6), 622-638.
- Göktaş, N., ve Şentürk, H. E. (2019). Spor lisesi öğrencilerinin okul iklimi algıları ile spora yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 78-92.
- Güllü, M., Güçlü, M. ve Arslan, C. (2009). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Sport Sciences*, 4(4), 273-288.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1998). *İnsan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Basım Yayım.
- Kalfa, M. (2019). Dış hekimliği fakültesindeki öğrencilerinin spora yönelik tutumları. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 165-181.
- Kangalgil, M., Hünük, D., ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Koçak, F. (2014). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Dergisi*, 12(1), 59-69.

- Kurtipek, S., Güngör, N. B., Yılmaz, B., ve Yenel, F. (2021). Üniversite yaşamında sosyal uyumun yordayıcısı olarak spora yönelik tutum. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 26(3), 361-372.
- Özsarı, A., ve Çetin, M. Ç. (2022). Spora yönelik tutum ve mutluluk ilişkisi (sağlık sektöründe bir araştırma). *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(1), 36-47.
- Öztürk, N., Kutlu, M., ve Abdullah, A. (2011). Anne baba tutumlarının ergenlerin karar verme stratejileri üzerindeki etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 45-64.
- Pepe, K. ve Özkurt, R. (2016). Kadın ve erkek lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının araştırılması. *Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 2(3), 93-101.
- Salar, M., ve Alp, H. (2021). Ebeveyn öğretmenlerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Aydın il örneği). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(2), 17-33.
- Scheerder, J., Vanreusel, B., ve Taks, M. (2005). Stratification patterns of active sport involvement among adults: Social change and persistence. *International Review for the Sociology of Sport*, 40(2), 139-162.
- Siegel, R. D., Germer, C. K., ve Olendzki, A. (2009) *Mindfulness: What is it? Where did it come from?* Clinical Handbook of Mindfulness, 1. Baskı, F. Didonna (Ed), New York:Springer Publishing.
- Singh, R. K. C., ve Devi, K. S. (2013). Attitude of higher secondary level student towards games and sports. *International Journal of Physical Education, Fitness and Sports*, 2(4), 80-85.
- Şahan, H. (2008). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşme sürecinde spor aktivitelerinin rolü. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2008(2), 248-266.
- Şengün, M. (2013). Anne-baba tutumuna göre lise öğrencilerinin ahlaki olgunluk düzeyleri. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12(23), 203-215.
- Şentürk, H. E. (2015). Sportif tutum ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 8-18.
- Şişko, M., ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23).
- Tomik, R., Olex-Zarychta, D., ve Mynarski, W. (2012). Social values of sport participation and their significance for youth attitudes towards physical education and sport. *Studies in Physical Culture and Tourism*, 19(2), 99-104.
- Uyar, Y. (2023). Examining the sports awareness of regular sports practitioners. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 8(22), 910-926.
- Uyar, Y., ve Sunay, H. (2020). Spor farkındalığı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1), 46-58.

- Varol, R., Varol, S., ve Türkmen, M. (2017). Bartın Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin spora yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 316-329.
- Yalnız, A. S., ve Özbek, O. (2018). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 75-82.
- Yanık, M. ve Çamlıyer, H. (2015). Ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları ile okula yabancılaşma düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Uluslararası Spor Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 1(1), 9-19.
- Yetim, A. A., ve Kalfa, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin sporla ilgili metaforik algıları ve spor etkinliği dersi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 41-54.
- Yıldırım, M., Araç Ilgar, E. ve Uslu, S. (2018). Lise öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(27), 1712-1727.
- Yıldız, A. B., Arı, Ç., ve Yılmaz, B. (2017). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi örneği). *Muş Alparslan Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 35-45.
- Yılmaz, A. (2018). Ebeveynlerin beden eğitimi dersi ve ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumları. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 48-64.